

**UCHWAŁA NR 39/2024
RADY GMINY PRZEMĘT**

z dnia 29 sierpnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024 – 2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) Rada Gminy Przemęt uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024 – 2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przemęt.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr 218/2020 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Monika Maćkowiak

Załącznik do uchwały Nr 39/2024
Rady Gminy Przemęt
z dnia 29 sierpnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE PRZEMĘT
NA LATA 2024 - 2030**

Przemęt 2024

Opracowały:
Gabriela Skoracka
Izabela Łakoma

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. PRZEMOC DOMOWA – TEORETYCZNE PODSTAWY.....	4
I.1. Podstawowe pojęcia.....	4
I.2. Podstawa prawna działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.....	5
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWE W GMINIE PRZEMĘT.....	8
II.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych z instytucji.....	8
II.2. Diagnoza zjawiska przemocy na podstawie badań ankietowych. Wnioski z przeprowadzonych badań.....	20
II.3 Analiza SWOT.....	43
III. CELE I ZADANIA PROGRAMU.....	44
IV. REALIZACJA PROGRAMU.....	49
IV.1. Adresaci programu.....	49
IV.2. Realizatorzy programu.....	49
IV.3. Przewidywane efekty realizacji programu.....	50
IV.4. Finansowanie programu.....	50
IV.5. Monitorowanie działań programu.....	51
IV.6. Ewaluacja programu.....	51
ZAKOŃCZENIE.....	51

WSTĘP

Zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Prawdłowo funkcjonujące środowisko rodzinne jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Zaś przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Wszelkie podejmowane działania zapobiegające przemocy domowej wynikają z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.).

Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024-2030 jest odpowiedzią na zadania wynikające z art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i stanowi wspólny plan działań wobec problemu przemocy domowej.

Program będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobowiązane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej w gminie. Przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, podniesienia świadomości społecznej oraz zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej w gminie. Bardzo duże znaczenie będzie miało zaangażowanie wszystkich instytucji tworzących i realizujących program. Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze gminy, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podniesienie poziomu kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

I. PRZEMOC DOMOWA – TEORETYCZNE PODSTAWY.

1. Podstawowe pojęcia.

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i podstawowym środowiskiem funkcjonowania człowieka. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, wzajemne zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem, do którego chętnie wracamy. Osobom doznającym przemocy w środowisku domowym towarzyszy jednak cierpienie fizyczne, psychiczne i emocjonalne, gdyż dotyka ono ich podstaw życia, na których opiera się ich funkcjonowanie i zaburza poczucie bezpieczeństwa.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętym w listopadzie 2023 „Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych”¹.

Przemoc domowa została zdefiniowana w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z tą definicją „przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”².

¹ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023, Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ze strony terminologii psychologicznej przemoc to celowe wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw innej osobie, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc ma wiele twarzy i przybiera różne formy. Wyróżnia się następujące formy przemocy: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną, zaniedbanie, cyberprzemoc.

Osobą dotkniętą przemocą domową może być każdy, a w szczególności:

- współmałżonkowie,
- partnerzy w związkach nieformalnych,
- dzieci,
- kobiety, mężczyźni,
- osoby starsze,
- osoby z niepełnosprawnościami.

W przemocy domowej mamy osobę doznającą przemocy domowej, osobę stosującą przemoc domową, świadka przemocy domowej. Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osoby doznającej przemocy i stosującej przemoc domową.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna. Jest zamierzonym i świadomym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby.
2. Siły są nierównomierne. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba ją stosująca silniejsza.
3. Narusza prawa i dobra osobiste.
Osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa drugiej strony (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. Powoduje cierpienie i ból. Osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej strony na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że będąc poddaną takiemu oddziaływaniu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Podstawa prawna działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024 – 2030 będzie realizowany zgodnie z art. 6 ust.2 pkt.1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.).

Art. 6 w/w ustawy nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawodawca

wskazuje, że powyższe działania organy realizują na zasadach określonych również w innych aktach prawnych.

Program nawiązuje również do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przemęt na lata 2022-2028 oraz do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., M. P. z 2023 r. poz.1232).

Celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Przemęt na lata 2022-2028 jest: Stwarzanie warunków poczucia bezpieczeństwa, rozwoju, pomocy i tolerancyjnej przestrzeni dla wszystkich mieszkańców gminy poprzez współpracę całej społeczności. Jednym z trzech celów strategicznych jest: Przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom i bezrobociu.

W Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 zostały określone cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. „Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:

obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych”³.

Pozostałe istotne akty prawne to:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),

³ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023, Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 z późn. zm.),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1827),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1158),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (Dz. U. z 2023r. poz.

1161),

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163),

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1159),

- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1576),

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 roku w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. z 2023 r. poz. 1807),

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE PRZEMĘT.

1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych z instytucji.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych w ramach programu działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Przemęt poprzez diagnozę. W tym celu wykorzystano dane sprawozdawcze Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemęcie oraz innych instytucji działających w zakresie pomocy rodzinom oraz przeprowadzono badania ankietowe w środowisku lokalnym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemęcie.

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główną formą wsparcia w przypadku przemocy domowej jest prowadzona praca socjalna. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest: z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Pracownicy socjalni udzielają pomocy w zakresie wsparcia rodziny. Wskazują osobom/rodzinom możliwości rozwiązania problemów, placówki udzielające specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej. Informują osoby/rodziny o przysługujących świadczeniach i formach pomocy oraz o możliwości uzyskania wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Wolsztynie w związku z zaistniałą sytuacją kryzysową. Ośrodek działając na rzecz osób dotkniętych przemocą domową współpracuje z instytucjami takimi jak: Posterunek Policji w Przemęcie, Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie, Urząd Gminy w Przemęcie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie, Sąd Rejonowy w Wolsztynie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Wolsztynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wolsztynie, Prokuratura Rejonowa w Wolsztynie oraz placówkami oświatowymi i innymi instytucjami. Przy GOPS w Przemęcie działa Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemęcie
- Posterunku Policji w Przemęcie-KPP Wolsztyn
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie,
- Oświaty
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Wolsztynie
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wolsztynie.

W składzie Zespołu nie ma przedstawicieli ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust.3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez grupy diagnostyczno – pomocowe. Grupa diagnostyczno – pomocowa na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A” dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Działania członków grup diagnostyczno – pomocowych kierowane są zarówno do osób doznających przemocy domowej jak i stosujących przemoc domową oraz członków rodzin. Współpraca specjalistów z różnych dziedzin zapewnia kompleksową pomoc i sprzyja rozwiązaniu sytuacji.

Pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i grup, które bezpośrednio pracują z osobami doznającymi przemocy domowej jak i osobami stosującymi przemoc domową przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz posiedzeń grup.

Wyszczególnienie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	18	15	18
Liczba utworzonych grup w danym roku	12	11	17
Liczba funkcjonujących w danym roku grup	23	17	26
Liczba posiedzeń grup	40	33	47

Źródło: Dane własne, lata 2021-2023.

Tabela 2. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę.

Instytucja wszczynająca procedurę	Liczba Niebieskich Kart w 2021 roku	Liczba Niebieskich Kart w 2022 roku	Liczba Niebieskich Kart w 2023 roku
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	4	3	7
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Policja	8	8	9
Oświata	1	1	0
Ochrona Zdrowia	1	0	0
Organizacje pozarządowe	0	0	0
Razem:	14	12	16

Źródło: Dane własne, Niebieskie Karty- lata 2021-2023.

Powyższe dane wskazują, że wzrasta liczba sporządzanych formularzy „Niebieska Karta – A”. Wynika z tego, że problem przemocy w rodzinie narasta, ale jest też coraz częściej ujawniany oraz, że osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do jego zakończenia. Procedura „Niebieskie Karty” głównie wszczynana była przez Policję i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 3. Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez uprawnione podmioty.

Wyszczególnienie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę.	14	12	16
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieska Karta”.	3	3	4
Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” wszczętych w latach poprzedzających.	11	6	9

Źródło: Dane własne, Niebieskie Karty- lata 2021-2023.

Tabela 4. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.	Wyszczególnienie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
	ogółem	3	0	0
	chłopcy	0	0	0
	dziewczynki	3	0	0
Liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art.115§11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.		1	0	0
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej.		2	0	0
Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.		0	0	0

Źródło: Dane własne, Niebieskie Karty- lata 2021-2023.

W roku 2021 w przypadku jednej rodziny Sąd w Wolsztynie wszczął z urzędu postępowanie o pozbawienie albo o ograniczenie władzy rodzicielskiej. Na czas trwania postępowania Sąd umieścił 2 małoletnich dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej. W jednym przypadku PCPR w Wolsztynie podjęło działania w kierunku zabezpieczenia 1 dziecka małoletniego. Sąd w Wolsztynie w związku z wnioskiem KPP Wolsztyn wydał postanowienie, że w trybie zarządzenia tymczasowego umieszcza małoletnią w pieczy zastępczej spokrewnionej rodzinie zastępczej tworzonej przez wstępną dziecka oraz o wszczęciu z urzędu postępowania o ograniczenie albo pozbawienie władzy rodzicielskiej nad małoletnią.

Natomiast w latach 2022-2023 nie było przypadku odebrania dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”.

Tabela 5. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.

Powód zakończenia procedury	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pracy.	16	8	9
Rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.	0	1	1

Źródło: Dane własne, Niebieskie Karty- lata 2021-2023.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następowało głównie z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie wykonuje zadania ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025. Program jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.) nakłada na samorząd lokalny zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, w celu minimalizacji szkód społecznych indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w szczególności w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Dane statystyczne zgromadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dają obraz problemu alkoholowego.

Tabela 6. Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Przemęcie w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu.

Rok	Liczba wniosków	Liczba wniosków w rozbiciu na wnioski złożone przez:						
		Rodzina	Policja	Sąd	Kurator sądowy	GOPS	ZI	Anonim
2021	13	1	7	1	1	2	1	0
2022	19	6	11	0	0	2	0	0
2023	13	6	5	1	0	0	1	0

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie, dane za lata 2021-2023.

Tabela 7. Sprawy prowadzone w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, które dobrowolnie poddały się badaniu przez biegłych sądowych.	7	7	5
Liczba wniosków przesłanych do Sądu w Wolsztynie o przymusowe leczenie.	6	8	1
Liczba otrzymanych opinii psychologiczno-psychiatrycznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i określenia miejsca leczenia wydanych na zlecenie GKRPA.	7	7	3

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie, dane za lata 2021-2023.

Na terenie gminy działa również Punkt Konsultacyjny do którego zadań należy:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową

pomoc dla rodziny.

Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie/Posterunek Policji w Przemęcie.

Głównym zadaniem Policji jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, zapobieganie przestępstwom oraz ściganie ich sprawców, a także zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Każda osoba doświadczająca przemocy domowej, w przypadku zgłoszenia tego faktu Policji (interwencja/złożenie zawiadomienia) może liczyć na wszczęcie czynności w związku z popełnionym przestępstwem oraz wdrożeniem procedury „Niebieskie Karty”.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie w związku z przemocą domową w latach 2021-2023 podejmowano następujące działania.

Tabela 8. Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie za lata 2021-2023.

Kategoria sprawy	Powiat wolsztyński	Gmina Przemęt
Ilość przeprowadzonych interwencji domowych w latach 2021-2023	803	160
Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia lub Izby wytrzeźwień w latach 2021-2023	262	42
Liczba interwencji domowych zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.	49	12
Liczba sprawców pod wpływem alkoholu.	6	0

Źródło : Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie, dane za lata 2021-2023.

Tabela 9. Liczba prowadzonych postępowań z art. 207 Kodeksu Karnego w Powiecie wolsztyńskim.

Liczba prowadzonych postępowań z art. 207 Kodeksu karnego za lata 2021-2023 r.	54
Liczba odmów wszczęcia postępowań za lata 2021-2023	29

Źródło : Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie, dane za lata 2021-2023.

Tabela 10. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie oraz liczba sprawców przemocy (ogółem kobiet, mężczyzn, nieletnich) w okresie od 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r.

		Powiat wolsztyński	Gmina Przemęt
Sprawcy przemocy	ogółem	25	4
	kobiety	-	-
	mężczyźni	25	4
	nieletni	-	-
Osoby doznające przemocy	ogółem	25	4
	kobiety	14	2
	mężczyźni	1	-
	nieletni	10	2

Źródło : Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie, dane za lata 2021-2023.

Prokuratura Rejonowa w Wolsztynie.

Prokuratura w zakresie swoich kompetencji ma obowiązek podejmować działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej zgłaszanej zarówno przez osoby bezpośrednio dotknięte przemocą jak i przez osoby spoza kręgu rodziny w tym instytucje społeczne, które w ramach swoich obowiązków winne reagować na ujawnianą przemoc domową.

Gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniono przestępstwo Prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek wszczęcia postępowania przygotowawczego mającego na celu sprawdzenie, czy faktycznie popełniono przestępstwo oraz wyjaśnić okoliczności czynu, zebrać i zabezpieczyć wszystkie dowody, ująć sprawcę oraz w uzasadnionych przypadkach zastosować środki zapobiegawczy, wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

Tabela 11. Postępowania prowadzone w związku z przemocą domową w latach 2021-2023 w Powiecie wolsztyńskim.

Kategoria sprawy	
Liczba prowadzonych postępowań, w których skierowano akt oskarżenia.	29
Liczba spraw, w których umorzono postępowanie lub odmówiono wszczęcia postępowania.	46
Liczba spraw, w których zastosowano środki zapobiegawcze:	
- nakaz opuszczenia lokalu	17
- dozór Policji z zakazem zbliżania i kontaktowania	20
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o wydanie wyroku skazującego.	1

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Wolsztynie, dane za lata 2021-2023.

Sąd Rejonowy w Wolsztynie – Wydział Rodzinny i Nieletnich/Wydział Karny.

Dozór nad sprawcami przestępstw, w tym nad osobami dopuszczającymi się przemocy domowej sprawują kuratorzy dla dorosłych. Kuratorzy w sytuacji podejrzenia występowania przemocy zgłaszają sprawę służbom posiadającym kompetencje do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Powiadamiają również sąd w ramach swoich obowiązków służbowych o zaistniałej przemocy domowej, a także podejmują niezbędne działania, w tym interwencyjne, które mają na celu przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy. Kurator jest jedną z osób, które mają szczególny wpływ na przeciwdziałanie i zatrzymanie przemocy w rodzinach, które są pod jego nadzorem lub dozorem. Wspiera i pomaga w ramach grup diagnostyczno – pomocowych służby podejmujące działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. Również jako kurator dla dorosłych podejmuje interwencje wobec osoby stosującej przemoc domową.

Tabela 12. Liczba osób skazanych za przestępstwo z art. 207 § 1 Kodeksu karnego.

Rok	ogółem	kobiety	mężczyźni	w tym z gminy Przemęt	
				kobiety	mężczyźni
2021	9	1	8	0	1
2022	9	1	8	1	3
2023	12	0	12	0	3

Źródło: Sąd Rejonowy w Wolsztynie II Wydział Karny, dane za lata 2021-2023.

Z powyższych danych wynika, że w Powiecie wolsztyńskim wzrasta liczba osób skazanych za przestępstwo z art. 207 § 1 Kodeksu karnego. Osobami skazanymi za przestępstwo byli głównie mężczyźni. W gminie Przemęt wskaźnik osób skazanych wzrasta od 2022 roku.

Tabela 13. Liczba wydanych postanowień o ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej i przydzieleniu nadzoru kuratora.

Rok	Ograniczenie władzy rodzicielskiej	Pozbawienie władzy rodzicielskiej	Przydzielenie nadzoru kuratora
2021	1	0	1
2022	0	9	0
2023	7	1	7

Źródło: Sąd Rejonowy w Wolsztynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich, dane za lata 2021-2023.

W badanym okresie wzrosła liczba spraw o ograniczenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej. Niepokojącym jest fakt, że w 2022 roku wydano głównie postanowienia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej.

Tabela 14. Liczba osób wobec których nałożono obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu.

Rok	Zakład stacjonarny	Zakład niestacjonarny	Nadzór kuratora
2021	0	0	0
2022	0	5	1
2023	2	9	0

Źródło: Sąd Rejonowy w Wolsztynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich, dane za lata 2021-2023.

Od 2022 roku wzrasta liczba osób wobec, których Sąd nałożył obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu. Nadużywanie alkoholu/uzależnienie od alkoholu sprzyja pojawieniu się przemocy domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wolsztynie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wolsztynie realizuje zadania Powiatu wolsztyńskiego z zakresu: pieczy zastępczej, pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także inne zadania własne powiatu i zadania z zakresu administracji rządowej określone w odrębnych przepisach jako zadania zlecone powiatu. PCPR realizuje także inne zadania powiatu przewidziane w przepisach prawa i podejmuje inne działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

Przy realizacji swoich zadań PCPR współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz o ich ukończeniu.

W latach 2021-2023 w Powiecie wolsztyńskim nie był realizowany program korekcyjno – edukacyjny. PCPR w Wolsztynie jedynie w ramach porozumienia współpracowało z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu.

W 2021 roku program korekcyjno-edukacyjny ukończył 1 mężczyzna z gminy Wolsztyn. PCPR w Wolsztynie monitorowało jego funkcjonowanie po ukończeniu programu.

W 2023 roku zgłosił się jeden mężczyzna zamieszkały na terenie gminy Przemęt, który został zobowiązany przez Sąd do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym. Realizacja programu dla tej osoby planowana jest w 2024 roku.

Punkt Interwencji Kryzysowej w Wolsztynie.

Do zadań Punktu Interwencji Kryzysowej należy zapewnienie poradnictwa socjalnego, prawnego, rodzinnego i psychologicznego. W 2021 roku w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej 5 osób skorzystało ze wsparcia psychologa a 4 osoby skorzystały z poradnictwa socjalnego.

W 2021 roku podjęto działania w kierunku zmiany siedziby hostelu Punktu Interwencji Kryzysowej. Zarząd Powiatu wolsztyńskiego wyraził zgodę i zaakceptował koncepcję rozszerzenia działalności mieszkania wspomaganego - treningowego na mieszkanie chronione treningowe przeznaczone również dla ofiar przemocy. Zarząd Powiatu wolsztyńskiego Uchwałą nr XLV/280/2021 z dnia 29.12.2021 r. utworzył mieszkanie chronione treningowe przeznaczone dla osób pełnoletnich, które ze względu na trudną sytuację życiową potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu w związku z uprzednim pobytem w pieczy zastępczej oraz doznawaniem przemocy w rodzinie.

W 2022 r. w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej odbyło się 13 porad specjalistycznych. Z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu w 2022 r. skorzystało łącznie 6 osób samotnych oraz 1 kobieta z dwójką dzieci. Cztery osoby to wychowankowie pieczy zastępczej, natomiast pozostałe osoby otrzymywały wsparcie z uwagi na doświadczanie przemocy domowej.

W 2023 r. w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej odbyło się 7 porad specjalistycznych z psychologiem. Z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu skorzystały łącznie 3 osoby samotne i 1 kobieta z dwójką dzieci. Jedna osoba to wychowanka pieczy zastępczej, natomiast pozostałe osoby otrzymywały wsparcie z uwagi na doświadczanie przemocy domowej.

W latach 2021-2023 żadna z osób przebywających w mieszkaniu nie pochodziła z terenu Powiatu wolsztyńskiego.

2. Diagnoza zjawiska przemocy na podstawie badań ankietowych. Wnioski z przeprowadzonych badań.

W miesiącu maju 2024 roku została opracowana diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Przemęt na potrzeby związane z opracowaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030. Diagnoza dotyczyła oceny występowania zjawiska przemocy domowej w rodzinach oraz w szkołach na terenie Gminy Przemęt.

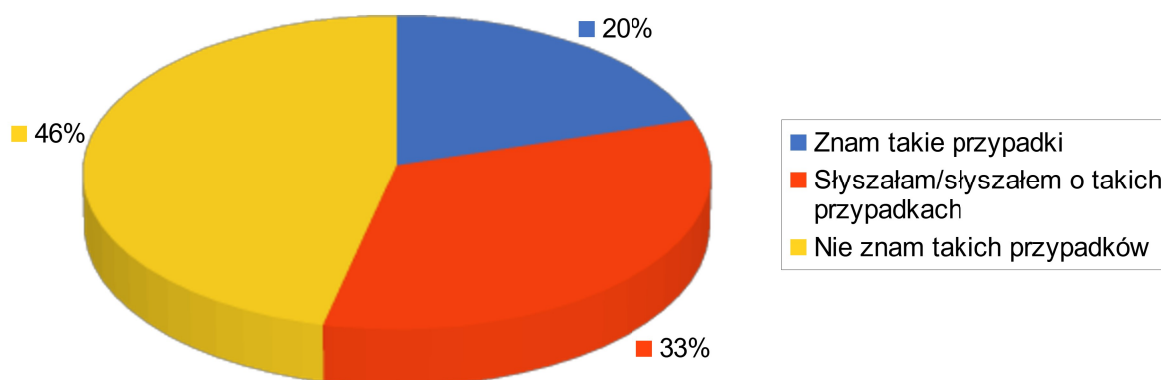
Zbadanie zjawiska przemocy jest trudne, gdyż ofiary przemocy nie zawsze przyznają się do tego, że doszło do przemocy. Spowodowane to może być między innymi usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Niektóre osoby zaś przemilczą lub ukryją występowanie przemocy w rodzinie, gdyż stanowi dla nich temat wstydlivy. Można przyjąć, że wyniki z badań ankietowych mogą nie odzwierciedlać w pełni skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Przemęt a tylko wstępnie diagnozować problem przemocy występujący na terenie gminy. Badanie jednak dostarcza podstawowych informacji, które są pomocne przy planowaniu działań na rzecz wyeliminowania przemocy.

Badania w środowisku lokalnym.

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w Gminie Przemęt w miesiącach marzec – kwiecień 2024 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców gminy (stan ludności na grudzień 2023 – 14.007 osób). Do analizy przedłożono 83 anonimowe ankiety. Ankiety przeprowadzono wśród dorosłych mieszkańców Gminy Przemęt, wśród których było 93% kobiet i 7% mężczyzn. Grupy wiekowe badanych w wieku do 60 lat (49%) i powyżej 60 lat (51%).

W pierwszej kolejności zapytano respondentów, czy znają przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszeli. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszał/słyszała?

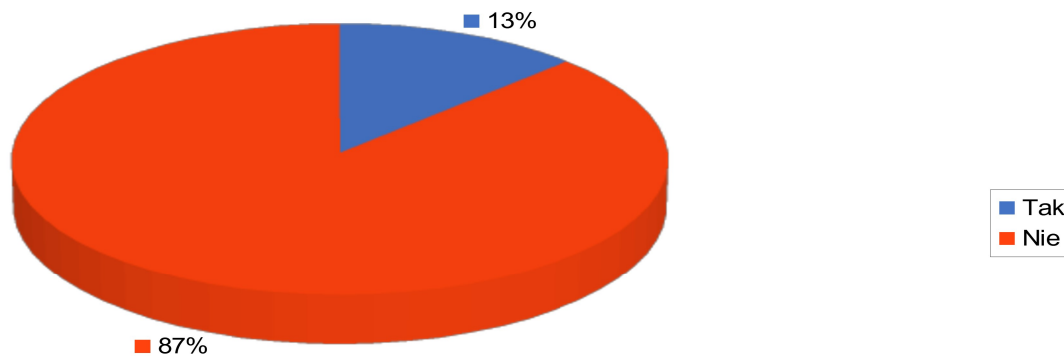

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Większość badanych (46%) stwierdziła, że nie zna przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy. Pozostała grupa ankietowanych (33%) słyszała o takich przypadkach, zaś 20% ankietowanych zadeklarowało, że zna takie przypadki.

W kolejnym pytaniu ankietowani zostali zapytani czy byli świadkiem przemocy domowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Czy był/była Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

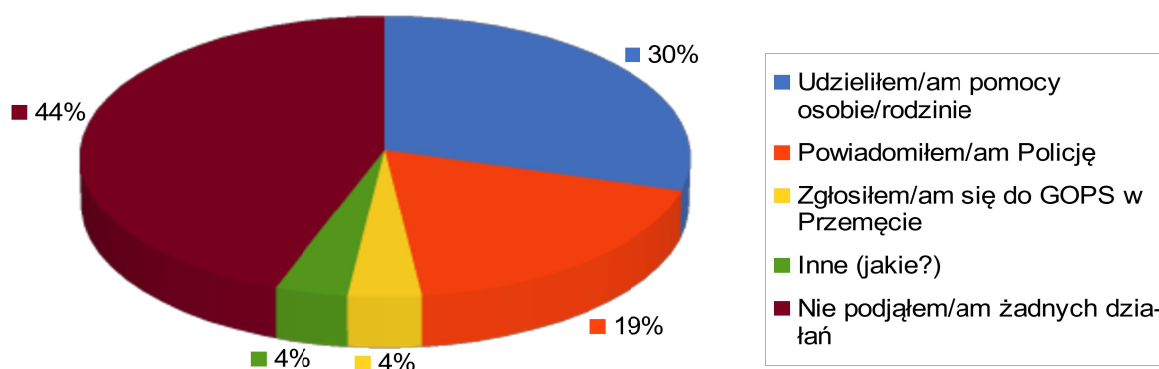

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Większość respondentów (87%) stwierdziło, że nie było świadkiem przemocy, natomiast (13%) badanych potwierdziło, że było świadkiem przemocy.

Respondenci odpowiadając na kolejne pytanie wskazali jakie działania podjęli w zakresie przemocy domowej. Wskazanymi przez badanych odpowiedziami były: nie podjąłem/am żadnych działań (44%), udzieliłem/am pomocy osobie/rodzinie (30%), powiadomiłem/am Policję (19%), zgłosiłem/am się do GOPS w Przemęcie (4%), inne (4%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

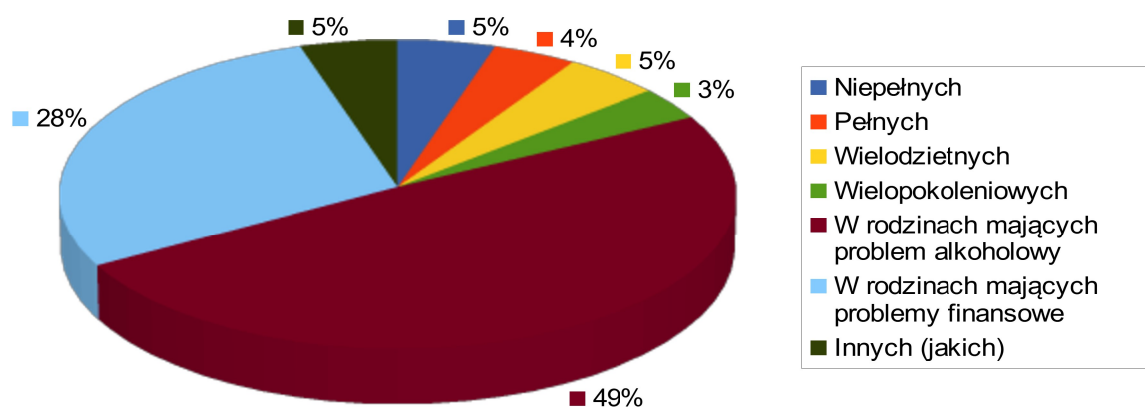
Wykres 3. Jeżeli tak to jakie Pan/Pani podjął działania?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Ankietowanych zapytano w jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc? Zdaniem ankietowanych (49%) najczęściej przemoc występuje w rodzinach mających problem alkoholowy, następnie (28%) w rodzinach mających problemy finansowe, dalej (5%) w rodzinach niepełnych, wielodzietnych i innych, w dalszej kolejności (4%) w rodzinach pełnych oraz (3%) w rodzinach wielopokoleniowych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

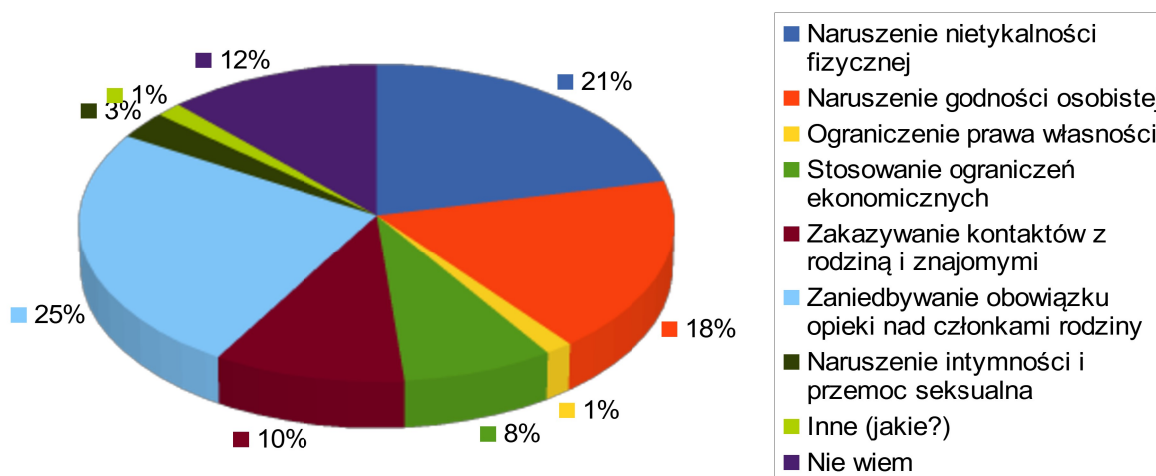
Wykres 4. W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Badani odpowiadając na kolejne pytanie wskazali również formy przemocy jakie według ich wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie. Najczęściej wskazywanymi przez badanych formami przemocy było: zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny (25%), naruszenie nietykalności fizycznej (21%), naruszenie godności osobistej (18%), zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi (10%), stosowanie ograniczeń ekonomicznych (8%), naruszanie intymności i przemoc seksualna (3%), ograniczanie prawa własności (1%), inne (1%). Wykres zamieszczony poniżej pokazuje odpowiedzi jakie wybierali uczestnicy badania.

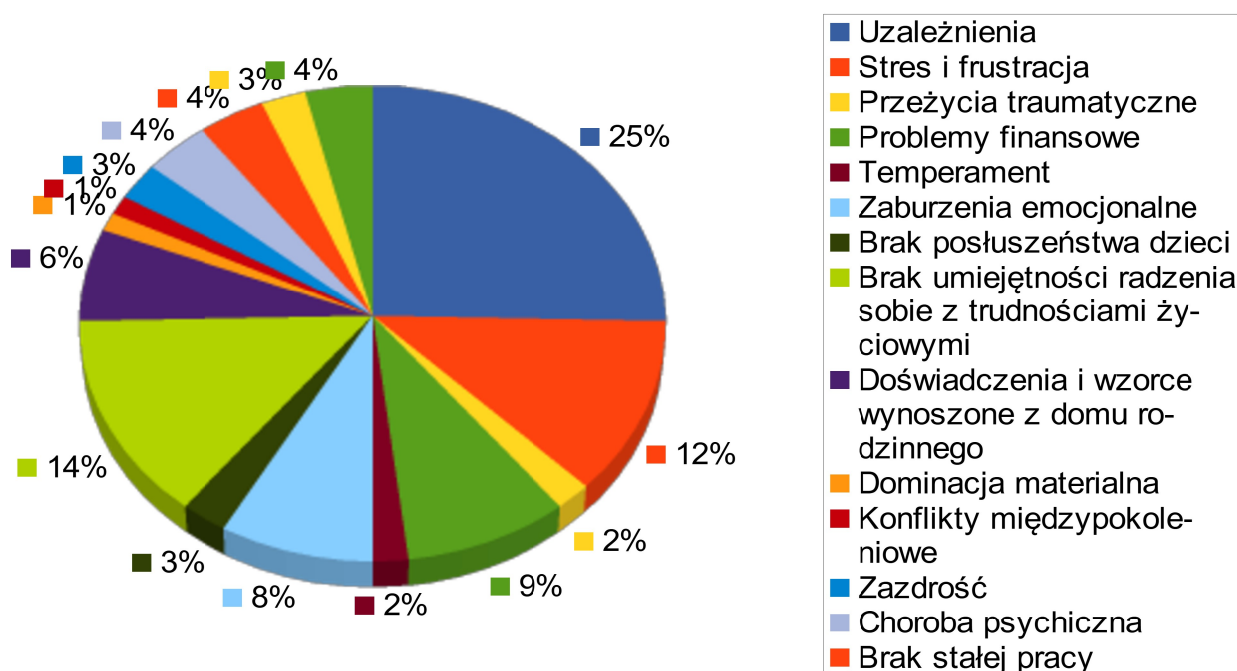
Wykres 5. Jakie formy przemocy domowej według Pana/Pani wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Uczestników badania sondowano również w kwestii najczęstszych przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy w rodzinie były uzależnienia (25%). W dalszej kolejności wymieniono: brak umiejętności radzenia sobie z trudnościami życiowymi (14%), stres i frustracja (12%), problemy finansowe (9%), zaburzenia emocjonalne (8%), doświadczenia i wzorce wynoszone z domu rodzinnego (6%). Wykres zamieszczony poniżej ilustruje całość odpowiedzi jakie wybierali uczestnicy badania.

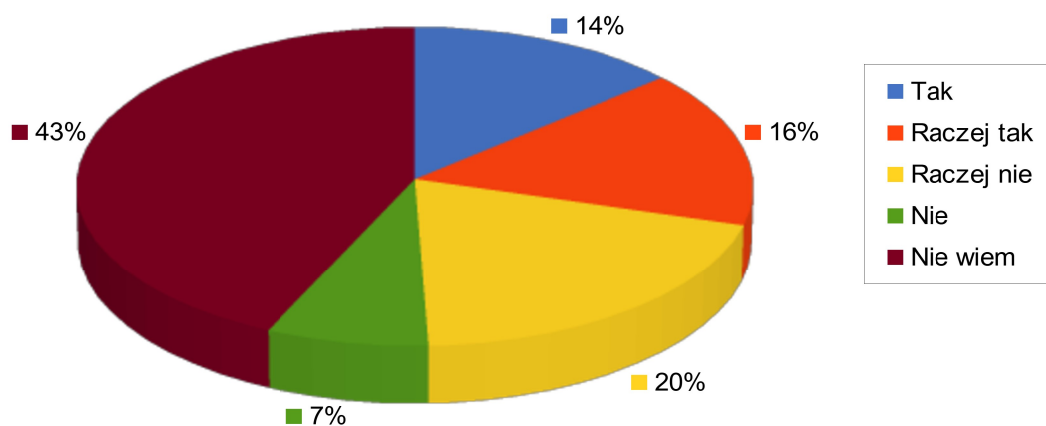
Wykres 6. Jaka jest według Pana/Pani najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Respondentów zapytano także czy przemoc w rodzinie postrzegają jako istotny problem na terenie gminy. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 7. Czy postrzega Pan/Pani przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy?

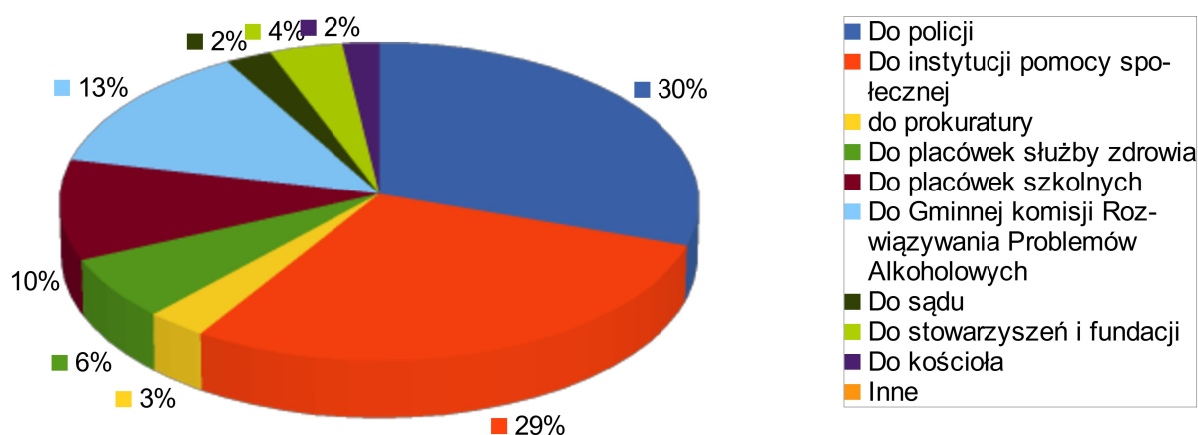

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Aż 43% respondentów wybrało odpowiedź „nie wiem”. Według 20% badanych przemoc w rodzinie raczej nie jest problemem na terenie gminy. Za raczej istotnym problemem jaką jest przemoc w rodzinie na terenie gminy opowiedziało się 16% respondentów. Dla 14% ankietowanych przemoc w rodzinie jest istotnym problemem na terenie gminy. Natomiast dla 7% badanych przemoc w rodzinie nie jest istotnym problemem na terenie gminy.

Badani odpowiadali również na pytanie gdzie może zgłosić się osoba doznająca przemocy domowej, aby uzyskać pomoc? Większość respondentów (30%) uważa, że osoba doznająca przemocy domowej aby uzyskać pomoc może się zgłosić do policji. Następnie 29% respondentów jest zadania, że do instytucji pomocy społecznej. Z kolei 13% ankietowanych jest zdania, że osoba doznająca przemocy domowej może zgłosić się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aby uzyskać pomoc. W dalszej kolejności badani odpowiedzieli, że osoba doznająca przemocy domowej aby uzyskać pomoc może zgłosić się do: placówek szkolnych (10%), placówek służby zdrowia (6%), stowarzyszeń i fundacji (4%), sądu, kościoła (2%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

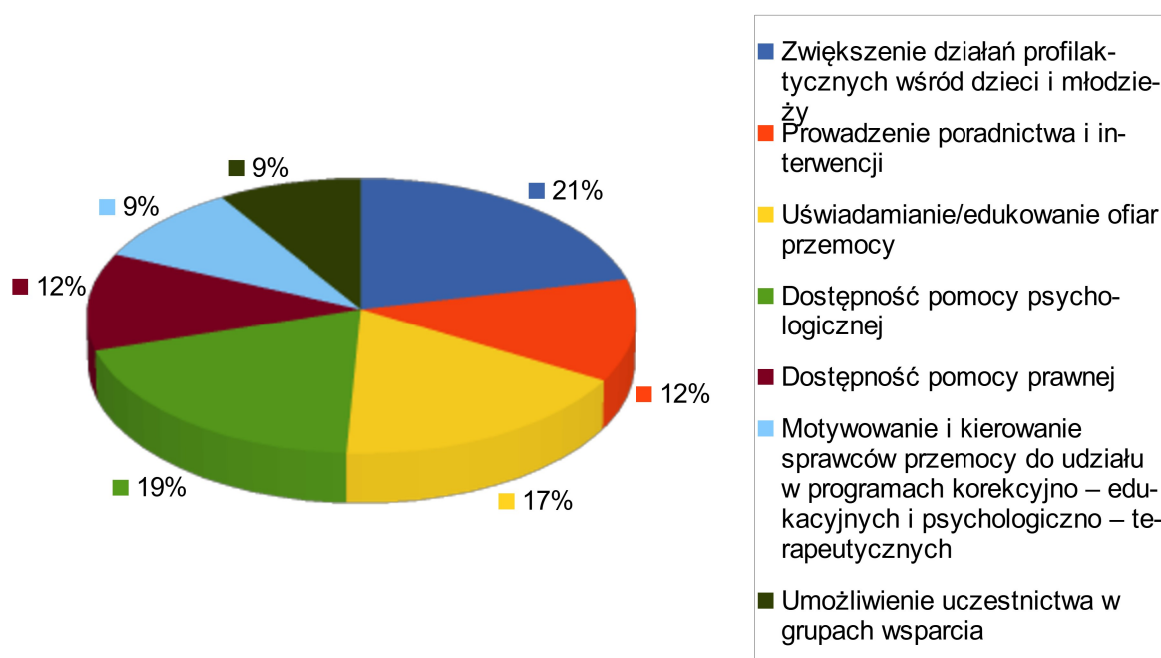
Wykres 8. Gdzie według Pana/Pani może zgłosić się osoba doznająca przemocy domowej, aby uzyskać pomoc?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano jakie działania należy podejmować na terenie gminy, aby przeciwdziałać występowaniu przemocy domowej? Większość badanych (21%) stwierdziła, że należy zwiększyć działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży. W dalszej odpowiedzi respondenci opowiedzieli się za: dostępnością pomocy psychologicznej (19%), uświadamianiem/edukowaniem ofiar przemocy (17%), prowadzeniem poradnictwa i interwencji (12%), dostępnością pomocy prawnej (12%), motywowaniem i kierowaniem sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych (9%), umożliwieniem uczestnictwa w grupach wsparcia (9%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

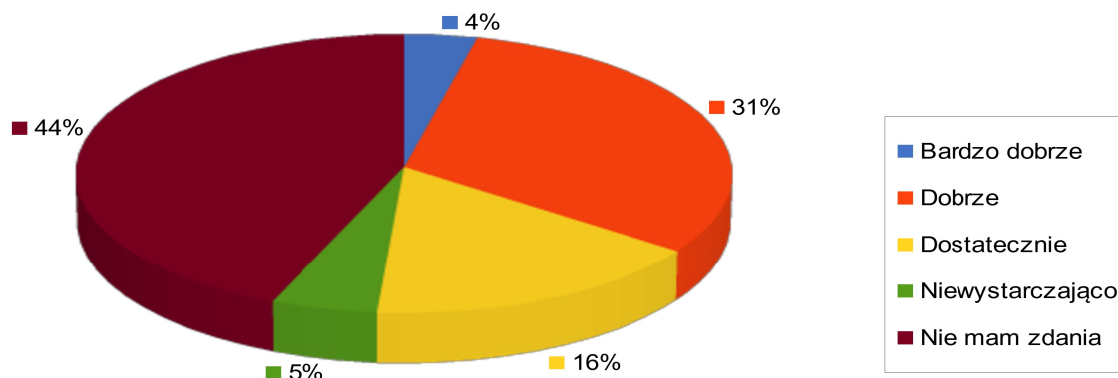
Wykres 9. Jakie według Pana/Pani działania należy podejmować na terenie gminy, aby przeciwdziałać występowaniu przemocy domowej?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na kolejne pytanie uczestnicy badania ocenili działania profilaktyczne w gminie mające na celu wyeliminowanie zjawiska przemocy domowej. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Jak Pan/Pani ocenia działania profilaktyczne prowadzone w gminie mające na celu wyeliminowanie zjawiska przemocy domowej?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Znaczna część respondentów (44%) nie sprecyzowała stanowiska w tej sprawie. Działania profilaktyczne prowadzone w gminie dobrze oceniło 31% badanych, natomiast dostatecznie 16%. Odmienną opinię wyraziło 5% ankietowanych. Ankietowani (4%) ocenili, że działania profilaktyczne są bardzo dobrze prowadzone w gminie.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na edukację w szkołach, wsparcie psychologa, pomoc prawną, uruchomienie poradni psychologicznej, odwiedzin rodzin z problemami. Podkreślono także konieczność zapewnienia działań wspierających, spotkań z młodzieżą. Za równie ważne uznano działania uprzedzające, diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane do mieszkańców gminy, edukację na zebraniach wiejskich oraz spotkania informacyjne dla Kół Gospodyń Wiejskich.

Badania w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

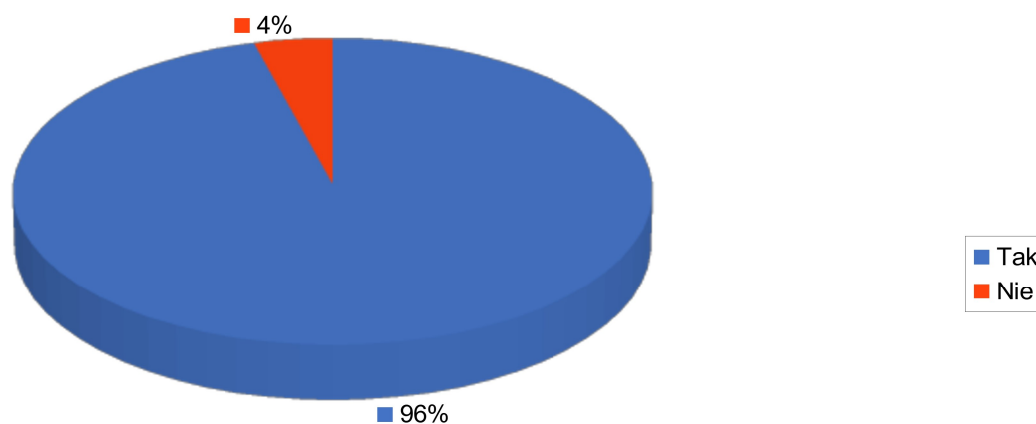
Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk przemocowych uzyskano poddając analizie ankiety

wypełnione w 7 placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

Do szkół biorących udział w badaniu ankietowym uczęszcza w roku szkolnym 2023/2024 ogółem 1.523 uczniów. Przeprowadzono 194 anonimowych ankiet wśród uczniów szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej. Z uzyskanych danych z ankiet wynika, że spośród badanych 50% stanowiły dziewczyny i 50% stanowili chłopcy. Większość wśród ankietowanych to uczniowie w wieku 11 – 15 lat (89%), 2% tej próby stanowili uczniowie w wieku poniżej 10 lat, natomiast 9% stanowili uczniowie w wieku 16 – 20 lat. Reprezentantami 91% ogółu badanych była młodzież ze szkół podstawowych, 9% respondentów stanowili uczniowie szkoły ponadpodstawowej.

W pierwszej kolejności respondentów zapytano, czy wiedzą co to jest przemoc. Większość uczestników badania (96%) odpowiedziała twierdząco, natomiast 4% ankietowanych odpowiedziało, że nie wie co to jest przemoc. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

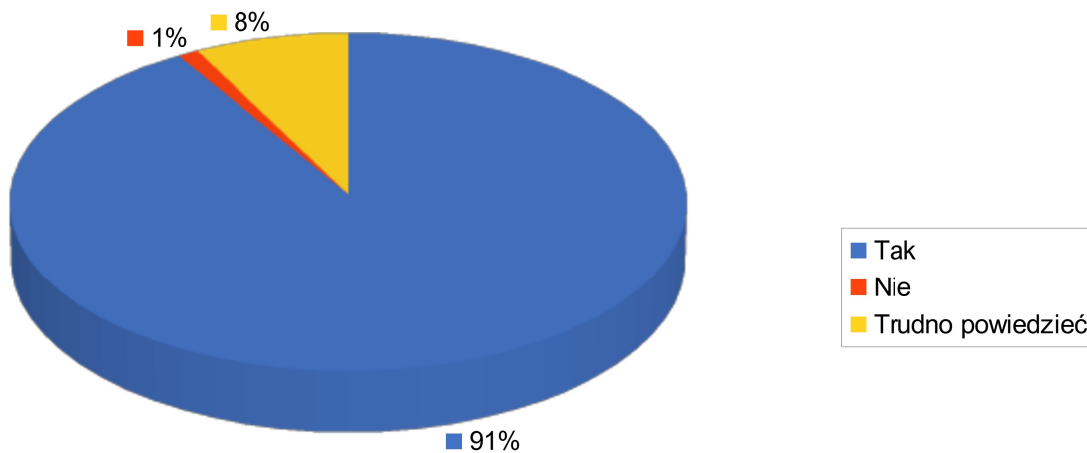
Wykres 11. Czy wiesz co to jest przemoc?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

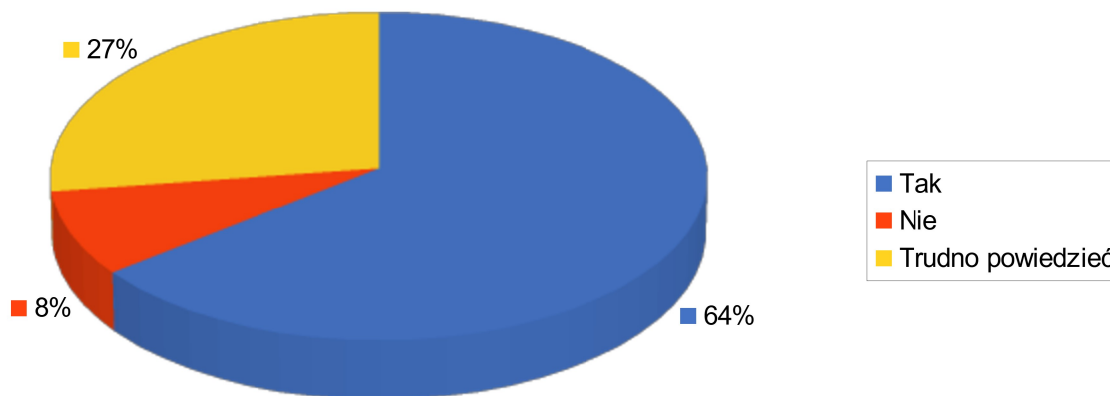
W następnych pytaniach zapytano ankietowanych, czy czują się bezpieczni w domu i w szkole. Większość badanych (91%) odpowiedziała, że czuje się bezpiecznie w domu. Natomiast 1% zadeklarowało, że nie czuje się bezpiecznie w domu. Spośród badanych 8% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Jeśli zaś chodzi o bezpieczeństwo w szkole to również większość badanych 64% odpowiedziała, że czuje się bezpiecznie, 8% respondentów uznało, że nie a 27% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 12. Czy czujesz się bezpieczny/a w domu?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży?

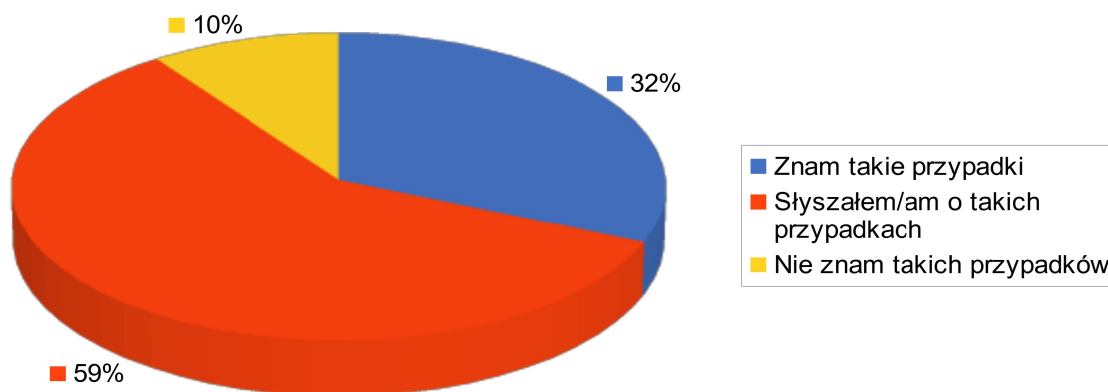
Wykres 13. Czy czujesz się bezpieczny/a w szkole?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Na pytanie: Czy znasz przypadki występowania przemocy lub o nich słyzałeś/słyzałaś? Zdecydowana większość badanych (59%) odpowiedziała, że słyzała o takich przypadkach, 32% badanych zna takie przypadki, a 10% ankietowanych nie zna takich przypadków. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

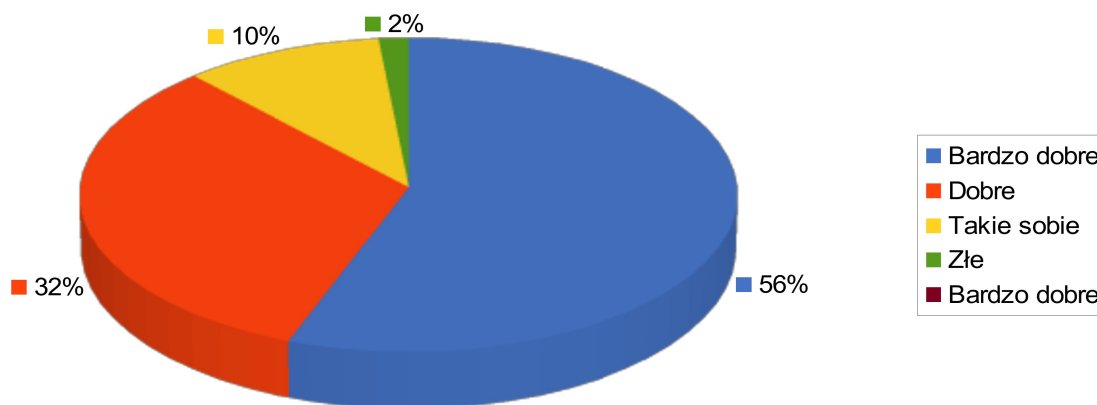
Wykres: 14. Czy znasz przypadki występowania przemocy lub o nich słyzałeś/słyzałaś?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła relacji z rodzicami/opiekunami. Uczestnicy badania w większości wskazali, że ich relacje są bardzo dobre (56%), 32% ankietowanych odpowiedziało, że relacje są dobre, ale były też wskazania, że ich relacje są takie sobie (10%), a nawet złe (2%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

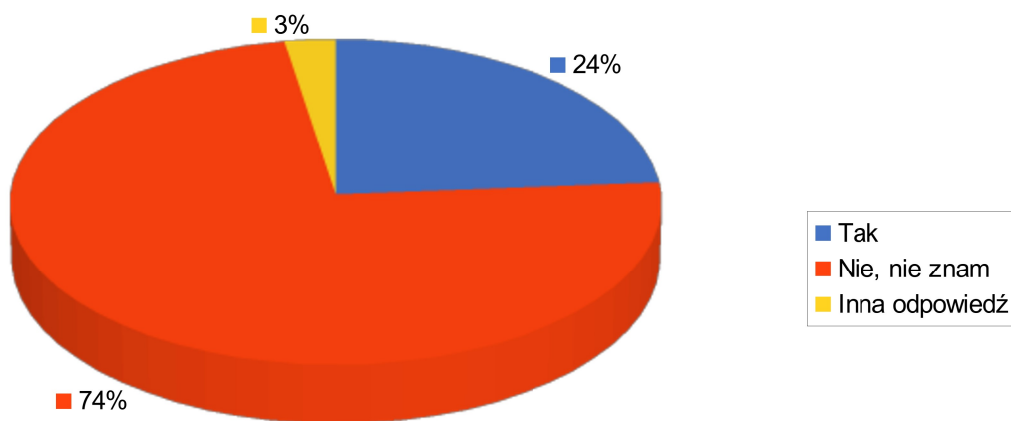
Wykres 16. Jak oceniasz Twoje relacje z rodzicami/opiekunami?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

W odpowiedzi na pytanie czy badani znają kogoś spośród swoich rówieśników, kto w trudnej sytuacji szkolnej lub domowej nie może liczyć na niczyje wsparcie większość badanych (74%) zadeklarowała, że nie, nie zna. Część respondentów (24%) na zadane pytanie odpowiedziała twierdząco, że zna takich rówieśników. Pozostali badani (3%) udzielili innej odpowiedzi. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

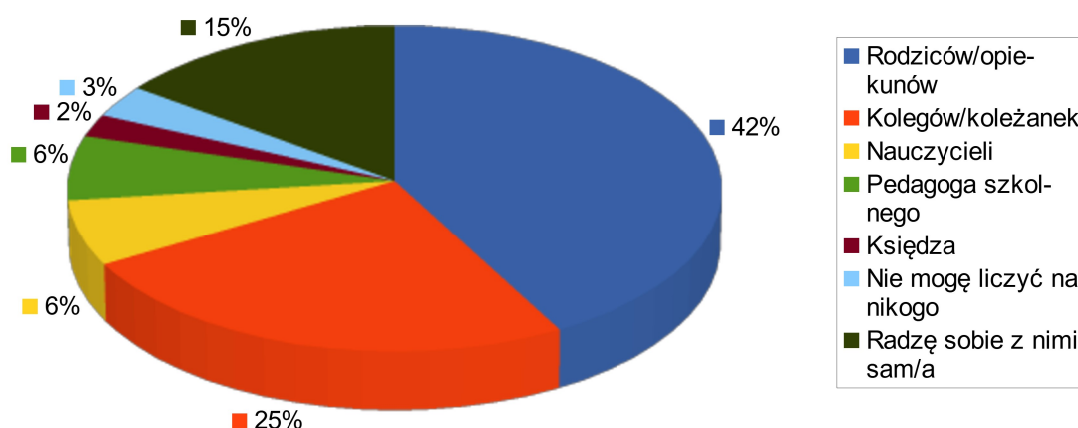
Wykres 17. Czy znasz kogoś spośród swoich rówieśników, kto w trudnej sytuacji szkolnej lub domowej nie może liczyć na niczyje wsparcie?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że jeśli mają jakieś kłopoty osobiste to głównie mogą liczyć na pomoc rodziców/opiekunów (42%), a także kolegów/koleżanek (25%). Pozostali respondenci wskazali, że mogą liczyć na pomoc: nauczycieli (6%), pedagoga szkolnego (6%) i księdza (2%). Wśród respondentów znalazły się także takie osoby, które nie mogą liczyć na nikogo (3%). Część badanych zadeklarowała, że z kłopotami osobistymi radzi sobie sama (15%). Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

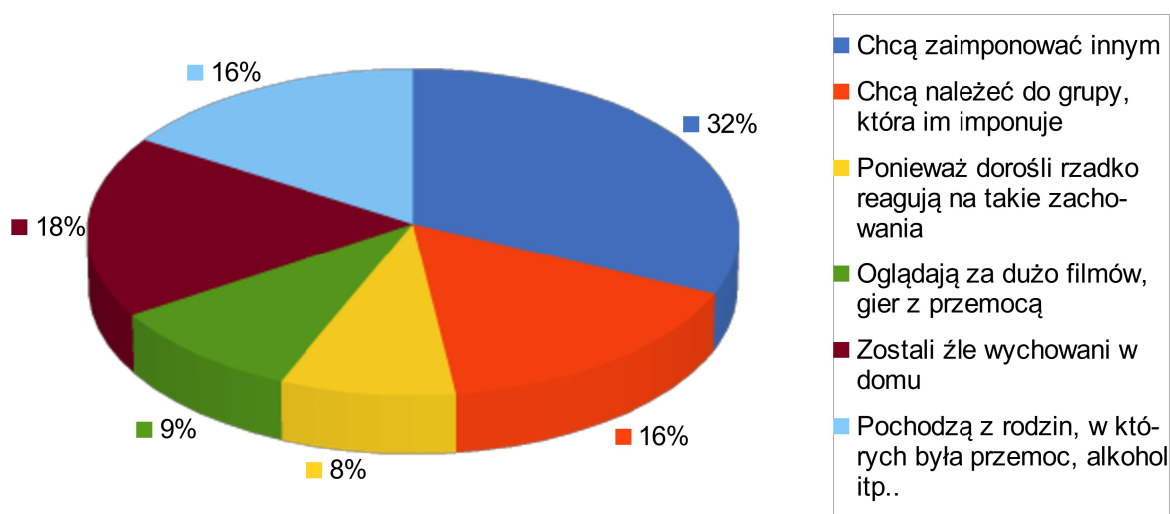
Wykres 18. Kiedy masz jakieś kłopoty osobiste to możesz liczyć głównie na pomoc:

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak badani sądzą, dlaczego niektóre osoby zachowują się agresywnie wobec innych? Według najliczniejszej grupy ankietowanych (32%) osoby zachowują się agresywnie bo chcą zaimponować innym. Pozostałe wskazania: zostali źle wychowani w domu (18%), chcą należeć do grupy, która im imponuje (16%), pochodzą z rodzin, w których była przemoc, alkohol itp. (16%), oglądają za dużo filmów, gier z przemocą (9%), ponieważ dorośli rzadko reagują na takie zachowania (8%). Wykres zamieszczony poniżej pokazuje, jakie odpowiedzi wybierali uczestnicy badania.

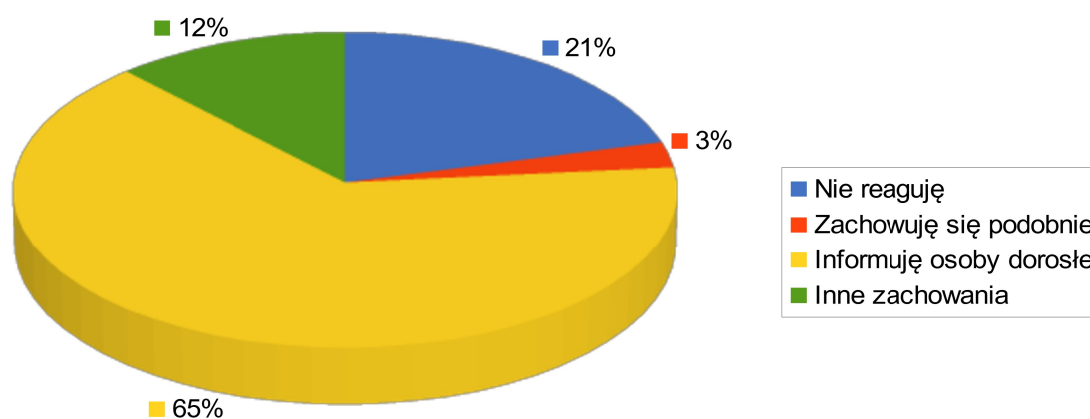
Wykres 19. Jak sądzisz, dlaczego niektóre osoby zachowują się agresywnie wobec innych?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła wskazania jak zachowują się badani w sytuacji kiedy są świadkami zachowania agresywnego. Aż 65% ankietowanych zadeklarowało, że informuje osoby dorosłe. Natomiast 21% badanych wskazało, że nie reaguje na takie sytuacje, 3% zachowuje się podobnie, a 12% badanych wskazało inne zachowania. Zachowania te głównie polegały na reagowaniu na zdarzenie, udzielaniu pomocy osobie, która jest poszkodowana i podjęciu prób w kierunku uspokojenia agresora. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

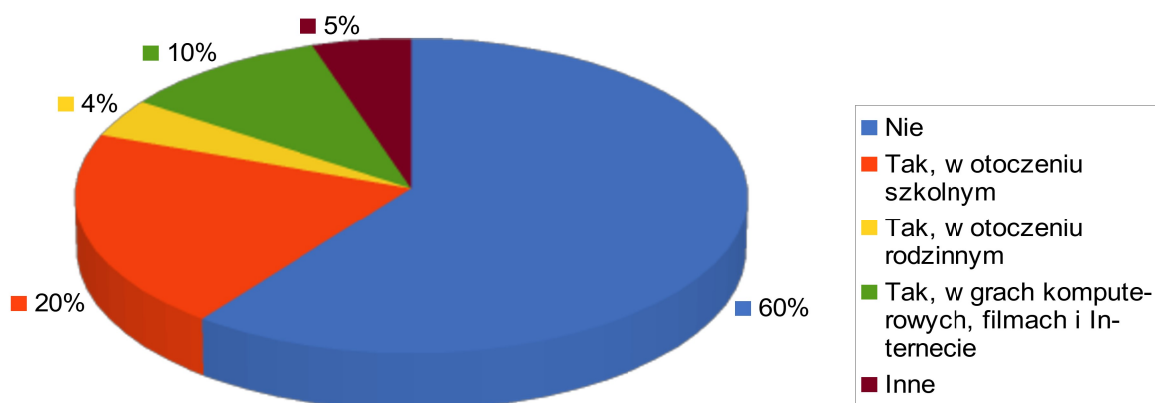
Wykres 20. Co robisz w sytuacji, kiedy jesteś świadkiem zachowania agresywnego?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Respondentów zapytano także, czy spotykają się ze zjawiskiem przemocy wobec siebie. Większość respondentów (60%) stwierdziła, że nie spotyka się ze zjawiskiem przemocy wobec siebie. Jednak 20% badanych wskazała, że spotyka się z tym zjawiskiem w otoczeniu szkolnym, 10% spotyka się w grach komputerowych i Internecie a 4% wskazało, że w otoczeniu rodzinnym. Innej odpowiedzi udzieliło 5% badanych. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 21. Czy spotykasz się ze zjawiskiem przemocy wobec Ciebie?

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Badanym w ankiecie przedstawiono również różne sytuacje, które mogą mieć miejsce w rodzinie i poproszono o wskazanie czy doświadczyli podobnych sytuacji. Pozyskane dane liczbowe zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 22. Poniżej przedstawiono różne sytuacje, które mogą mieć miejsce w rodzinie.

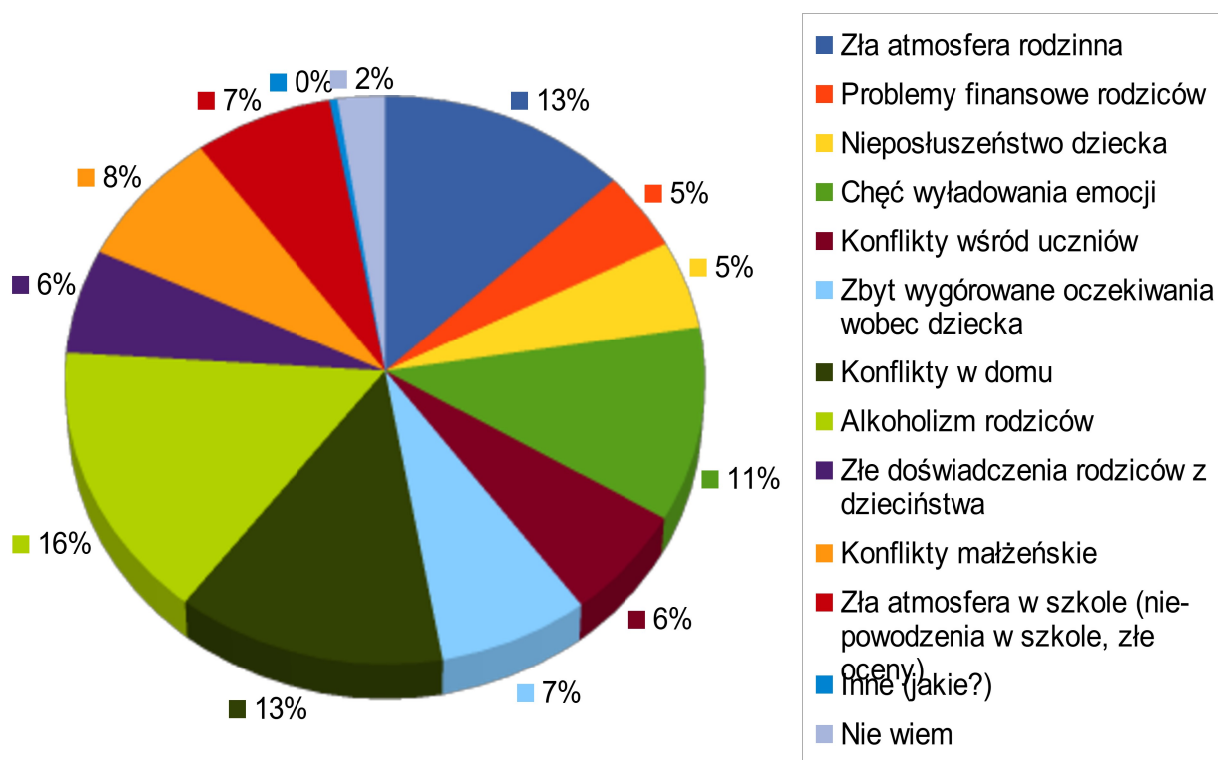
Kategoria odpowiedzi	Ilość udzielonych odpowiedzi	
	TAK	NIE
Czy zdarzyło się, że <u>ktoś bliski</u>:		
Obraża, wyzywa, przeklina na Ciebie.	67	125
Zakazuje Ci kontaktów z rodziną i znajomymi.	12	177
Zawstydzia Cię w obecności innych.	68	124
Zadaje Ci ból fizyczny, szarpie, popycha itp.	40	150
Wyśmiewa Twoje opinie, poglądy.	34	156
Niszczy Twoją własność.	36	155
Nie docenia Ciebie i Twoich osiągnięć.	45	144
Zmusza do pracy ponad Twoje siły.	16	173
Wyśmiewa Twój wygląd, styl ubierania się, stale krytykuje.	41	148
Obwinia Ciebie o własne agresywne zachowanie.	29	159

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Uzyskane dane liczbowe wskazują, że w rodzinie dochodzi do wielu niepokojących sytuacji. Aż 68 badanych wskazało, że zostają zawstydzeni w obecności innych. Kolejne 67 respondentów wskazało, że w rodzinie doświadczyło sytuacji, w których ktoś bliski ich obraża, wyzywał i przeklinał na nich. Kolejnych 45 ankietowanych wskazało, że nie są doceniani jak również, że nie są doceniane ich osiągnięcia, a 41 ankietowanych wskazało, że wyśmiewany jest ich wygląd, styl ubierania się, stale są krytykowani. Aż 40 badanych wskazało, że osoba bliska zadaje im ból fizyczny, szarpie, popycha itp. Kolejnych 36 respondentów podało, że niszczona jest ich własność, a 34 ankietowanych doznało wyśmiewania swoich opinii, poglądów. W dalszej kolejności 29 ankietowanych wskazało, że są obwiniani o agresywne zachowania osób bliskich. Zmuszanie do pracy ponad siły doświadczyło 16 badanych, a 12 respondentów zaznaczyło, że zakazywało im kontaktów z rodziną, znajomymi.

W następnym pytaniu zapytano badanych o główną przyczynę powstania przemocy wobec dziecka. Większość badanych (16%) wskazała, że główną przyczyną powstania przemocy wobec dziecka jest alkoholizm rodziców. W dalszej kolejności jako przyczynę wskazano: konflikty w domu (13%) i złą atmosferę rodzinną (13%), chęć wyładowania emocji (11%), konflikty małżeńskie (8%), zbyt wygórowane oczekiwania wobec dziecka (7%), zła atmosfera w szkole, niepowodzenia w szkole, złe oceny (7%), konflikty wśród uczniów (6%), złe doświadczenia rodziców z dzieciństwa (6%), nieposłuszeństwo dziecka (5%), problemy finansowe rodziców (5%). Pozostali badani (2%) udzielili odpowiedzi, że nie wiedzą jaka jest przyczyna powstawania przemocy wobec dziecka. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 23. Twoim zdaniem, główną przyczyną powstania przemocy wobec dziecka jest:

Źródło: Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wskazane jest podjęcie następujących kierunków działań mających na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Przemęt:

1. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla mieszkańców gminy poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
2. Prowadzenie warsztatów skierowanych do rodziców, które obejmowałyby następujące

- zagadnienia: relacje dzieci z rodzicami, uświadomienie różnic między przemocą a konfliktem rodzinnym, jak rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji.
3. Zapewnienie i poszerzenie bezpłatnej oferty pomocowej dla osób dotkniętych przemocą wraz z prowadzeniem działań edukacyjnych mających na celu upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem,
 4. Zorganizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.
 5. Prowadzenie w placówkach oświatowych warsztatów dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy, cyberprzemocy, agresji oraz rozwiązywania konfliktów między uczniami oraz działań edukacyjnych zwiększających świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
 6. Przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli na temat pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskie Karty” w szkole.
 7. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc poprzez motywowanie do zmiany zachowania, informowanie o dostępnych formach pomocy (uzależnienia, schorzenia psychiczne), przedstawianie aspektów prawnych.

3. Analiza SWOT.

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej, przeprowadzone badania ankietowe, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Przemęt.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">◆ Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-roboczych oraz instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy (oświaty, policji, prokuratury, Sądu, GOPS, GKRPA).◆ Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia.◆ Wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy.◆ Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy w rodzinie i reagowanie na sytuacje przemocowe.◆ Stosowanie przez ZI środka przymusu w stosunku do osób stosujących przemoc w celu ich udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym lub korekcyjno edukacyjnym polegającym na złożeniu zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia (art.66c Kodeks wykroczeń) w przypadku niezrealizowania przez nich programów.	<ul style="list-style-type: none">◆ Występowanie zjawiska przemocy.◆ Brak w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawicieli ochrony zdrowia.◆ Brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.◆ Brak w gminie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.◆ Brak lokali socjalnych na terenie gminy dla osób doznających przemocy domowej.◆ Utrudniony dostęp do psychoterapeutów oraz terapeutów rodzin, psychiatrów dziecięcych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rosnąca świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy domowej. ◆ Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów rodzin przez grupy diagnostyczno-pomocowe. ◆ Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy. ◆ Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczniejszą izolację osób stosujących przemoc domową od osób doznających przemocy domowej. ◆ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację projektów przeciwdziałania przemocy domowej. ◆ Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. ◆ Promowanie postaw rodzicielskich opartych o komunikację, szacunek i poszanowanie praw dziecka. ◆ Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dot. problemu przemocy domowej adresowane do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy i świadków przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych. ◆ Zaburzenia psychiczne wśród dzieci, młodzieży, osób dorosłych. ◆ Występujące w rodzinie konflikty, zaburzenia emocjonalne. ◆ Przenoszenie z domu rodzinnego negatywnych wzorców postępowania. ◆ Stres życia codziennego. ◆ Brak umiejętności radzenia sobie z trudnościami życiowymi. ◆ Wzrost kosztów utrzymania rodziny. ◆ Stereotypy na temat funkcjonowania rodzin niepełnych i wielodzietnych. ◆ Nieznane dotychczas problemy społeczne np. cyberprzemoc, cyberuzależnienia, uzależnienia behawioralne. ◆ Wzrost uzależnień wśród członków rodzin (alkohol, środki odurzające itp.). ◆ Migracja na teren gminy osób/rodzin dysfunkcyjnych. ◆ Większa ilość rodzin, w których pojawiają się problemy opiekuńczo – wychowawcze. ◆ Bierność świadków przemocy domowej. ◆ Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (Internet, TV, gry komputerowe itp.).

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU.

Cel główny Programu:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Przemęt.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach nich zadań. Określone w programie zadania będą realizowane przez instytucje włączone w realizację Programu.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA:

Cel 1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy.

Zadania:

1.1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- b) zapobieganie i podejmowanie interwencji w zakresie zjawiska przemocy,
- c) opracowanie i realizację indywidualnych planów pomocy,
- d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- e) monitorowanie sytuacji w rodzinie dotkniętej przemocą domową.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych diagnoz,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez uprawnionych przedstawicieli,
- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych z osobami doznającymi przemocy domowej,
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych z osobami stosującymi przemoc domową,
- liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Termin realizacji: zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel 2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

Zadania:

- 2.1. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej.
- 2.2. Prowadzenie pracy socjalnej dla osób doznających przemocy domowej.
- 2.3. Pomoc psychologiczna oraz poradnictwo prawne dla osób doznających przemocy.
- 2.4. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 2.5. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 2.6. Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej,
- liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej,
- liczba osób, którym udzielono porady prawnej,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Termin realizacji: zadanie stałe, realizowane całorocznie.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Zadania:

- 3.1. Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na stosowanie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.
- 3.2. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.
- 3.3. Wykorzystanie przepisów prawa, które pozwalają na odizolowanie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc.
- 3.4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjecie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez uprawnionych przedstawicieli,
- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta- D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez

umorzenie postępowania,

- liczba wydanych skierowań,
- liczba osób, które uczestniczyły w programie,
- liczba osób, które ukończyły program,
- liczba zawiadomień złożonych przez ZI o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń,
- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. poz. 1576 ,
- liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji,
- liczba zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji,
- liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji,
- liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego,
- liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

Termin realizacji: zadanie stałe, realizowane całorocznie.

Cel 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Zadania:

- 4.1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4.2. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin doznających przemocy domowej.
- 4.2. Organizowanie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego mających na celu rozpatrzenie spraw oraz wymianę doświadczeń i spostrzeżeń.
- 4.3. Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Wskaźniki:

- wykaz szkoleń i liczba osób biorących w nich udział,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

- liczba przeprowadzonych monitoringów, ewaluacji.

Termin realizacji: zadanie stałe, posiedzenia ZI realizowane nie rzadziej niż raz na dwa miesiące, monitoring realizowany całorocznie, ewaluacja realizowana po zakończeniu programu.

Cel 5. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej .

Zadania:

5.1. Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

5.2. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej.

5.3. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych (plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania.

5.4. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy w ścisłej współpracy ze szkołą.

5.5. Inicjowanie warsztatów na temat: relacji dzieci z rodzicami, skutecznego komunikowania się, jak wspomagać rozwój emocjonalny dziecka, jak radzić sobie z agresją, jak rozpoznać różnicę między przemocą a konfliktem rodzinnym itp.

5.6. Przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli na temat pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskie Karty” w szkole.

5.7. Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców.

Wskaźniki:

- liczba informacji umieszczonych na stronie internetowej GOPS w Przemęcie.

- liczba przeprowadzonych szkoleń dla nauczycieli,

- liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników w/w działań,

- liczba udzielonych porad,

- liczba przeprowadzonych warsztatów, spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników.

Termin realizacji: zadanie stałe, zgodnie z potrzebami.

Cel 6. Wszelkie inne działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy domowej a nie ujęte w niniejszym Programie.

Wskaźniki:

- liczba i rodzaj zrealizowanych działań.

Termin realizacji: 2024-2030.

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- a) uprzedzające tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowana do ogółu mieszkańców gminy, w tym także dla osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- b) interwencyjne tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy domowej, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc domową.
- c) wspierająco – terapeutyczne dla osób uwikłanych w przemoc domową (osoby doznające przemocy, osoby stosujące przemoc, świadkowie).

IV. REALIZACJA PROGRAMU.

1. Adresaci programu.

Program jest skierowany do:

- mieszkańców gminy Przemęt, w tym: osób zagrożonych przemocą domową,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

2. Realizatorzy programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt będzie realizowany w latach 2024-2030 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemęcie we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami oraz innymi podmiotami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Przy realizacji postanowień programu współpracować będą następujące podmioty:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemęcie,
- Urząd Gminy w Przemęcie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wolsztynie,
- Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy
- Zespół Interdyscyplinarny,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przemęcie,
- Placówki oświatowe,
- Służba zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Wolsztynie/Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie,
- Żandarmeria Wojskowa,
- Prokuratura Rejonowa w Wolsztynie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolsztynie,
- Starostwo Powiatowe w Wolsztynie.

3. Przewidywane efekty realizacji programu.

Przyjmuje się, że realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024-2030 doprowadzi do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenia ochrony osób doznających przemocy domowej oraz zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Przemęt poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do ogółu społeczności lokalnej,
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

4. Finansowanie programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024-2030 finansowany będzie ze środków własnych gminy będących w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemęcie przeznaczonych na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Ponadto zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu Państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

5. Monitorowanie działań programu.

Monitoring programu polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań będzie prowadzony przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiągniętymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystywane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne z realizacji programu i działań Zespołu Interdyscyplinarnego, które zostanie przedstawione Wójtowi i Radzie Gminy do końca I kwartału roku.

6. Ewaluacja programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt realizowany będzie w okresie od 2024 roku do 2030 roku. W 2030 roku planowana jest ewaluacja podjętych działań. Celem ewaluacji będzie zbadanie efektów realizacji programu pod kątem następujących kryteriów:

1. użyteczności – stopień przydatności programu dla odbiorców,
2. skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów.

Celem ewaluacji będzie także uzyskanie informacji na temat skuteczności programu i ewentualnych potrzeb związanych z usprawnieniem czy też modyfikacją kierunków działań.

ZAKOŃCZENIE

Skuteczność działań na rzecz osób doznających przemocy domowej wymaga współpracy instytucji, które zajmują się problematyką przemocy domowej. Realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024-2030 towarzyszyć będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno na osoby doznające przemocy domowej jak i osoby stosujące przemoc domową.

Uzasadnienie

do uchwały Nr 39/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 sierpnia 2024 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemęt na lata 2024 – 2030.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz.424 z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności cele, zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Przemęt na lata 2024-2030. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 nadal obowiązuje, jednak z uwagi na zmiany prawne, w tym nowe nazewnictwo należało opracować nowy Program, aby dostosować go do stanu prawnego obowiązującego na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Od dnia 22 czerwca 2023 r. zmiany obejmują między innymi nazewnictwo używane w ustawie oraz aktach wykonawczych.

Ponadto Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. ustanowiono Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w związku z czym konieczne było dostosowanie do niego treści i celów Gminnego Programu.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie przez Radę Gminy niniejszej uchwały.